

Mustaqillik yillarida
Qoraqalpog'iston
Respublikasi

Rejajî

*Qoraqalpog'iston Respublikasi
- O'zbekiston Respublikasi
tarkibidagi suveren davlat*

*Qoraqalpog'iston Respublikasi
Konstitutsiyasi va davlat
tużilishi*

Qoraqalpog‘iston Respublikasi - O‘zbekiston Respublikasi tarkibidagi suveren davlat

- O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining XVII bobi "Qoraqalpog‘iston Respublikasi" deb nomlangan. Mazkur bob 6 moddadon iborat bo‘lib, O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining 70-moddasiga ko‘ra, "Suveren Qoraqalpog‘iston Respublikasi O‘zbekiston Respublikasi tarkibiga kiradi va Qoraqalpog‘iston Respublikasining suvereniteti O‘zbekiston Respublikasi tomonidan muhofaza etiladi" deyiladi. Asosiy qonunning 70-moddasi 1992 yil 9 yanvarda Qoraqalpog‘iston Respublikasi tashkil topganligini va 1993 yil 9 aprelda qabul qilingan Asosiy Qonuni bilan uning O‘zbekiston Respublikasi tarkibida suverenligini tasdiqlaydi. Suveren Qoraqalpog‘iston Respublikasi Konstitutsiyasi qabul qilingan kun xalq bayrami deb e’lon qilindi. Qoraqalpog‘iston Respublikasi Konstitutsiyasining I bobi "Davlat suvereniteti" deb nomlanib, uning 1-moddasida Qoraqalpog‘iston - O‘zbekiston Respublikasi tarkibiga kiruvchi suveren demokratik respublikadir, deb belgilangan.

Qoraqalpog'st'ona davlat tili - qoraqalpoq va o'zbek tillardir. Ayni vaqtida Qoraqalpog'st'ona Respublikasi hududida iste'qomat qiluvchi barcha millat va ellatlarning tillari, urf-odatlari va an'analari hurmat qilinishi ta'minlanadi ularning rivojlanishi uchun shart-sharoitlar yaratib beriladi va suveren Respublikaning davlat ramzlar hurmat qilinadi, va davlatning xalq irodasini ifoda etishi, xalq manfaatlariga xizmat qilishi, davlat organlari hamda mansabdar shaxslarning jamiyat va fuqarolar oldida javobgar ekanligi qayd etiladi.

Qoraqalpog‘iston Respublikasi Konstitutsiyasi va davlat tuzilishi

- Qoraqalpog‘iston Respublikasi O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining ustivorligini tan oladi. Bu birinchi navbatda Qoraqalpog‘iston Konstitutsiyasi va qonunlarini tamoyil va moddalari mos kelishi kerakligini anglatadi. Qoraqalpog‘iston Respublikasi Konstitutsiyasi, O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasiga mos kelishi O‘zbekiston va Qoraqalpog‘iston o‘rtasidagi davlat-huquqiy munosabatlari bilan chambarchas bog‘liq. O‘zbekiston Respublikasi qonunlari Qoraqalpog‘iston Respublikasi hududida ham amal qilishi majburiydir. Huquqiy davlatning asosiy belgilaridan biri-davlat yagona huquqiy siyosat va qonun qo‘llash bilan har ikkala respublikada ham yagona qonunlarga tayanishni talab qiladi. Huquqning barcha tarmoqlari o‘zagida O‘zbekiston qonunlari mujassamlashtirilgan bo‘lib, Qoraqalpog‘iston hududida ham amal qilishi mustahkamlangan.

- Konstitutsiyaviy nazorat qo‘mitasi Qoraqalpog‘iston Respublikasi Jo‘qorg‘i Kengesi tomonidan siyosat va huquq sohasidagi mutaxassislar orasidan Konstitutsiyaviy nazorat qo‘mitasining raisi, uning o‘rinxbosari va qo‘mitaning a’zolari tarkibida saylanadi. Konstitutsiyaviy nazorat qo‘mitasiga saylangan sudyalarning vakolat muddati 5 yildir.
- Konstitutsiyaviy nazorat qo‘mitasiga saylangan shaxslar o‘z vazifalarini bajarishda daxilsizdirlar va faqat Qoraqalpog‘iston Respublikasi Konstitutsiyasiga bo‘ysunadilar. Uni tashkil etish va ish tartibini belgilash Qoraqalpog‘iston Respublikasining Konstitutsiyaviy nazorat qo‘mitasi to‘g‘risidagi qonuni bilan belgilangan.
- Qoraqalpog‘iston Respublikasida mahalliy davlat hokimiyat organlari tumanlar va shaharlarda hokimlar boshchilik qiladigan xalq deputatlari Kengashlari hokimiyatning vakillik organlari bo‘lib, ular davlat va fuqarolarning manfaatlarini ko‘zlab o‘z vakolatlariga taalluqli masalalarni hal etadilar.
- Qoraqalpog‘iston Respublikasining fuqarolari vakillik organlariga saylash va saylanish huquqiga egadirlar. Har bir saylovchi bir ovozga ega. Mahalliy hokimiyatning vakillik organlari yashirin ovoz berish yo‘li bilan umumiyleng va to‘g‘ridan-to‘g‘ri saylov huquqi asosida o‘tkaziladi, 18 yoshga to‘lgan har bir fuqaro saylash huquqiga ega bo‘ladi.

Gulahmadov Shahboz Akbarovich

MMT-92

O'zbekistonning eng yangi tarixi
fanidan

E'TIBORINGIZ
UCHUN RAHMAT.